

HLAVNÍ PRINCIPY PROSPERITY,
SOCIÁLNÍ SPRAVEDLNOSTI
A UDRŽITELNÉHO HOSPODÁŘSKÉHO
ROZVOJE

OBSAH

3 | PREAMBULE**3 | HLAVNÍ PRINCIPY**

<i>1. Rámcové státoprávní uspořádání .....</i>	<i>3</i>
<i>2. Uspořádání majetku a zaměstnanost .....</i>	<i>3</i>
<i>3. Hospodářská soutěž jako základ .....</i>	<i>4</i>
<i>4. Uplatnění principu hmotné odpovědnosti .....</i>	<i>4</i>
<i>5. Stabilita rámcových hospodářských podmínek .....</i>	<i>4</i>
<i>6. Poskytnutí veřejných statků prostřednictvím státu .....</i>	<i>4</i>
<i>7. Solidarita a sociální jistota .....</i>	<i>4</i>
<i>8. Slučitelnost se stimulací .....</i>	<i>4</i>
<i>9. Udržitelnost .....</i>	<i>4</i>
<i>10. Politika otevřených trhů .....</i>	<i>4</i>

**5 | PODMÍNKY ÚSPĚCHU GLOBÁLNÍHO SOCIÁLNĚ A TRŽNĚ
ORIENTO VANÉHO HOSPODÁŘSKÉHO SYSTÉMU**

Zvládnutí světové finanční a hospodářské krize vyžaduje mezinárodní pravidla. Model sociálně tržního hospodářství takový orientační rámec nabízí. Osvědčil se na národní úrovni. Státy Evropské unie se v Lisabonské smlouvě zavazují usilovat o „konkurenceschopné sociálně tržní hospodářství“. Instituce Evropské unie, zvláště Evropský parlament, právě v uplynulých měsících dokázaly, že mají tento úkol na zřeteli. Nyní musí být tyto principy uplatněny také na mezinárodní úrovni. Co k tomu bude potřeba, formulovali vůdčí představitelé Evropské unie z oblasti politiky a vědy v následujících hlavních principech.

PREAMBULE

Sílící hospodářské a politické propojení vedlo v mnoha zemích na světě k většímu růstu a hospodářské soutěži, zlepšilo šance na vzdělání, posílilo sociální infrastrukturu a redukovalo chudobu. Přesto jsou mír, svoboda a spravedlnost ohroženy. Nerovnoměrné rozdělení celosvětového blahobytu je jednou z příčin rostoucího politického a sociálního napětí. Současnou finanční a hospodářskou krizi lze překonat jen mezinárodními pravidly pro finanční trhy. Proto je nutné, abychom se společně hlásili k myšlenkám udržitelného hospodaření. Potřebujeme mezinárodní konsenzus, který bude umožňovat blahobyt, sociální spravedlnost a dlouhodobé hospodaření na základě společných principů a hodnot. Přínosy globalizace přitom nesmějí být ani v časech krize ohroženy národním a regionálním protekcionismem. Orientace na obecné blaho, demokratická legitimita a nedotknutelnost lidské důstojnosti jsou fundamentem, na kterém takový konsenzus – beroucí ohled na kulturní a společenské specifika – staví.

HLAVNÍ PRINCIPY

Hlavními principy jsou solidarita a subsidiarita. Solidarita zajišťuje, že tržní hospodářství nachází legitimitu svou orientací na obecnou prosperitu. Subsidiarita vytváří a garantuje prostor pro vlastní odpovědnost a iniciativu.

1. Rámcové státoprávní uspořádání

Funkční, spolehlivý a demokraticky legitimní právní systém je základem efektivního a dlouhodobě udržitelného hospodaření. Je předpokladem výkonného hospodářství, efektivní státní správy, která je blízká občanům, a zohledňování principů dobrého vládnutí. Regulační prvky a důsledný dohled kontrolují dodržování pravidel a trestají jednání odporující pravidlům. Není to samoúčelné. Regulace je přiměřená a správná a má v konkurenčním prostředí utvářet pobídky tak, aby decentralizované jednání mělo v hospodářské soutěži příznivé společensko-politické dopady.

2. Uspořádání majetku a zaměstnanost

Efektivní hospodářský systém, zaměřený na udržitelnost, musí spočívat v soukromém vlastnictví s dispozičními právy v rukou soukromých podnikatelů a domácností. Soukromý majetek je rozhodujícím podnětem pro získání příjmu prací a základem inovativního podnikání. Pouze hospodářství postavené na soukromém vlastnictví zajistí trvalou zaměstnanost. Na tomto základě mohou vznikat vlastní odpovědnost a iniciativa, bez nichž je efektivní zacházení s vlastním potenciálem, vzděláním, inovací, rozvojem a prosperitou nepředstavitelné.

Charakteristickým znakem konkurenčního hospodářství, v němž mnozí malí a středně velcí podnikatelé ručí za své aktivity vlastním majetkem, je soukromý majetek. Majetek zahrnuje sociální závazek. Jeho užívání má zároveň sloužit všeobecné prosperitě. To zaručuje umírněné, dlouhodobě udržitelné podnikatelské jednání a chrání před jednostranným a krátkodobým úsilím o zisk.

3. Hospodářská soutěž jako základ

Celosvětové uspořádání hospodářské soutěže na základě volné tvorby cen optimalizuje alokaci nedostačujících prostředků. Funkční hospodářská soutěž je motorem udržitelného ekonomického růstu. Podporuje efektivitu a pokrok, posiluje odpovědné jednání a zabraňuje vzniku jednostranné tržní síly. Konkurenční prostředí vyžaduje otevřené trhy na národní i mezinárodní úrovni a dále kontrolu ze strany státu a společenství států nad tržní silou a jejím nahromaděním. Hospodářská soutěž je založena na principu výkonu a rovnosti šancí.

4. Uplatnění principu hmotné odpovědnosti

Svoboda hospodářské soutěže je podmíněna uplatněním principu odpovědnosti, který spojuje hospodářskou soutěž s odpovědností daného subjektu. Vyhledky na zisk stimulují hospodářskou soutěž. Osobní hmotná odpovědnost v případě ztráty zároveň omezuje nezodpovědné a přehnaně riskantní jednání.

5. Stabilita rámcových hospodářských podmínek

Tržní uspořádání vyžaduje dlouhodobě zaměřenou hospodářskou politiku a co největší makroekonomickou stabilitu. To platí především pro národní a mezinárodní finanční trhy. Investice a dlouhodobá rozhodnutí o spotřebě vkládají důvěru ve stabilní rámcové uspořádání. Stejně důležité je také odmítání protekcionistických opatření a takové měnové politiky, která se orientuje jen na krátkodobé cíle národního hospodářství a růst.

6. Poskytnutí veřejných statků prostřednictvím státu

V tržním systému musí stát zajistit poskytnutí veřejných statků v době, kdy trh tyto statky nabízí v nedostatečné míře, nebo vůbec. Efektivní infrastruktura, základní šance na vzdělání a přístup ke komplexní zdravotní péči jsou oblastmi, na kterých se stát musí podílet. V případech sociální potřeby je pomoc státu mimořádně žádoucí. Zásahy státu by však měly být omezené.

7. Solidarita a sociální jistota

Hospodářský růst usnadňuje boj proti chudobě. Tržní hospodářství nemůže zabránit vzniku rozdílů v příjmech a znevýhodňování částí obyvatelstva. Proto jsou v tržním hospodářství žádoucí podobně tržní systémy sociálního zabezpečení s širokou působností, mechanismy regionálních sociálních transferů a motivující daňový systém, které mají společně zajišťovat sociální smír a umožňovat široké vrstvě obyvatel se přiměřeně podílet na hospodářském a společenském vývoji.

8. Slučitelnost se stimulací

K financování chodu státu je v tržním systému potřeba podněcující systém odvodů. Odvody nesmí být nastaveny tak, aby snižovaly motivaci k výkonu nebo vedly k alokačním deformacím.

9. Udržitelnost

Každý hospodářský systém musí být měřitelný také podle jeho dlouhodobých výsledků. Udržitelnost je z ekologického, sociálního a fiskálního hlediska jedním z nejdůležitějších kritérií úspěchu a projevem mezigenerační spravedlnosti. Právní řád založený na osobní a hmotné odpovědnosti posiluje udržitelný rozvoj. Zvláště aktivní politika ochrany klimatu je hospodářským a morálním závazkem jak zajistit přirozený základ existence budoucích generací.

10. Politika otevřených trhů

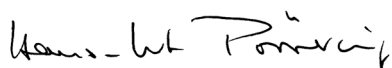
Sólové akce na úrovni jednotlivých států nepůsobí v době krize jako lék, nýbrž právě naopak mohou celosvětové důsledky hospodářské krize ještě zhoršit. Rozhodující je koordinovaná politika otevřených trhů a respektování férových pravidel hry. Příslušné mezinárodní instituce musejí být pro boj proti protekcionismu a hospodářskému nacionalismu nadále posíleny.

PODMÍNKY ÚSPĚCHU GLOBÁLNÍHO SOCIÁLNĚ A TRŽNĚ ORIENTOVANÉHO HOSPODÁŘSKÉHO SYSTÉMU

Otevřené a globální hospodářství potřebuje mezinárodní rámec. Pravidla a principy, které se osvědčily v sociálně a tržně orientovaném hospodářském a hodnotovém systému na národní i evropské úrovni, musejí být uplatněny také mezinárodně. Tyto principy spojují svobodu a odpovědnost ku prospěchu všech. Musejí být posíleny především v oblasti finančních trhů a mezinárodního obchodu. Žádoucí je rozšíření legitimacy, funkčnosti a prohloubené spolupráce

mezinárodních institucí i vytváření integračních fór spolupráce. Předpokladem toho jsou spolehlivý právní systém a demokratický systém orientovaný na subsidiaritu. Politická soutěž a politická participace národů podporují hospodářský vývoj a stabilitu mezinárodního společenského a hospodářského systému. Pouze v takovém systému mohou média a spolky zprostředkovávat potřebné informace. Konsenzus a přihlášení se politických, hospodářských a společenských aktérů k vyrovnávání zájmů na národní i mezinárodní úrovni jsou předpokladem „prosperity pro všechny“.

8. července 2009

Prof. Dr. Hans-Gert Pöttering
předseda Evropského parlamentu

Prof. Dr. Bernhard Vogel
bývalý předseda vlády
předseda Konrad-Adenauer-Stiftung e.V.

Joseph Daul
předseda frakce Evropské lidové
strany v Evropském parlamentu

Dr. Wilfried Martens
předseda Evropské lidové strany

Prof. Dr. Cees P. Veerman
předseda Wetenschappelijk Instituut
voor het CDA